

De WG “Federale strategie DO” van de ICDO

Activiteiten 2021

De werkgroep heeft het Federaal Plan voor Duurzame Ontwikkeling (FPDO), dat in 2018 tot stand is gekomen, verder uitgewerkt (zie eerdere activiteitenverslagen van de ICDO). Dankzij de inzet en de gezamenlijke inspanningen van de vele deskundigen van de federale instellingen in de werkgroep kon de federale regering op 1 oktober 2021 het FPDO goedkeuren. De activiteitenkalender werd grotendeels bepaald door de wettelijk voorgeschreven stappen voor de voorbereiding van het plan. De werkgroep is op 14 januari en 03 juni bijeengekomen en er zijn talrijke elektronische uitwisselingen geweest tussen het secretariaat en de deskundigen van de federale overheidsdiensten.

1. Goedkeuring van het voorontwerp van plan

Om zich te houden aan het in de wet vastgestelde tijdschema, dat voorziet in de goedkeuring van het plan één jaar na het aantreden van de federale regering, hebben de deskundigen in de werkgroep de actievoorstellen bijgewerkt en tussen december 2020 en januari 2021 binnen hun eigen organisaties voor de definitieve validatie ervan gezorgd.

Tijdens de vergadering van 14 januari werd de vijfde draft van het voorontwerp van plan besproken. Het was de bedoeling verantwoordelijkheden voor bepaalde maatregelen toe te wijzen, bepaalde formuleringen te verduidelijken, de laatste meningsverschillen over bepaalde voorstellen op te lossen, maar ook de laatste hand te leggen aan de structuur van het document (groepering van bepaalde thema's, plaats van de internationale dimensie etc.) Na deze vergadering werd een zesde draft aan hen overgemaakt, zodat de laatste correcties konden worden verzameld alvorens de werkgroep de draft definitief valideerde. Vervolgens werd er een zevende draft voorgelegd aan de plenaire ICDO-vergadering voor de laatste onderhandelingen en goedkeuring op 28 januari. Dankzij de talrijke wijzigingen in de loop van januari 2021 konden de federale overheidsdiensten zich de acties echt toe-eigenen en de verantwoordelijkheden delen.

Na lay-out en vormcorrecties werd het document op 04.02 overgemaakt aan de federale minister van Duurzame Ontwikkeling, met een begeleidende nota en een advies van de ICDO over het in te stellen bevolkingsraadplegingsmechanisme.

2. Raadpleging van de bevolking

Zoals wettelijk bepaald, maakt de minister het voorontwerp van plan over aan de ministerraad voor overleg. De politieke besprekingen leidden ertoe dat de regering op 19.03.2021 nota nam van het voorontwerp van plan en besloot het voor openbare raadpleging voor te leggen.

Het koninklijk besluit dat de algemene regels voor de raadpleging van de bevolking over het voorontwerp van het Federaal Plan voor Duurzame Ontwikkeling vastlegt, werd op 31.03.2021

gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en de aankondiging voor de openbare raadpleging werd op 02.04.2021 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. De openbare raadpleging vond bijgevolg plaats van 09 april 2021 tot 08 juni 2021, d.w.z. de bij wet vastgestelde termijn van 60 dagen waarbinnen de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO) een advies moet uitbrengen over het voorontwerp van plan. Gezien de "administratieve" aard van het document werd gekozen voor een pragmatische en beperkte aanpak op het gebied van communicatie en verspreiding. Het was de bedoeling adviezen van deskundigen over de voorstellen in te winnen, veeleer dan een grootschalige communicatie- en bewustmakingscampagne te voeren.

Op de website www.duurzameontwikkeling.be werd een [specifieke pagina gewijd aan de openbare raadpleging](#) om verschillende documenten ter beschikking te stellen: het voorontwerp van plan, een antwoordformulier, maar ook een verkorte samenvatting en een leeswijzer. De hele openbare raadpleging werd immers georganiseerd met het oog op de toepassing van het centrale beginsel van de Agenda 2030 "Leave No One Behind", namelijk niemand achterlaten, en het waarborgen van een zo groot mogelijke toegankelijkheid van het raadplegingsproces, ook al is dit een uitdaging voor zo'n document.

Op verzoek van de minister werd ook rekening gehouden met dit beginsel bij de ondernomen stappen om adviezen over het voorontwerp van plan in te winnen. Naast de begunstigde instellingen waarin de wet voorziet (de wetgevende kamers, de parlementen en regeringen van de deelgebieden en de ICDO) werden andere organisaties verzocht op de voorgestelde acties te reageren:

- de belangrijkste federale adviesraden (CCE/CRB, CNT/NAR, CSIPME/HRZKMO, CCPD/ABCO, bijzondere raadgevende commissie verbruik/Commission Consultative Spéciale Consommation);
- Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen/Conseil de l'Egalité des Chances entre les hommes et les femmes (RGKMV/CECHF), Vrouwenraad/Conseil des Femmes Francophones de Belgique (CFFB);
- Conseil Supérieur National des Personnes Handicapées/Nationale Hoge Raad Personen met een Handicap (CNSPH/NHRPH), Belgian Disability Forum;
- platform-federaties: Associations 21, Reset.Vlaanderen, The Shift;
- dienst Armoedebestrijding, BAPN;
- Forum des Jeunes, Vlaamse Jeugdraad;
- Gezinsbond, Ligue des familles;
- Myria, UNIA;
- Vluchtelingenwerk Vlaanderen, Coordination et Initiatives pour Réfugiés et Étrangers (CIRÉ);
- Vlaamse Ouderenraad, Coordination des Associations de Seniors, Commission des aînés;
- Liga voor mensenrechten/Ligue des droits humains;

- de Rode Antraciet, Cavaria, Arc-en-Ciel Wallonie.

Op 29.04.2021 werd een online infosessie gehouden met vertegenwoordigers van de ICDO en de adviesraden om de context, het proces en de inhoud van het voorontwerp van plan toe te lichten, alsook de aard van de verwachte bijdragen en de wijze waarop de adviezen zullen worden behandeld.

Op 18.05.2021 werden de voorzitter en de secretaris van de ICDO uitgenodigd om het voorontwerp van plan aan de Kamer van volksvertegenwoordigers voor te stellen tijdens een hoorzitting van de Commissie voor Energie, Leefmilieu en Klimaat.

3. Verwerking van de raadpleging en voorstelling van het ontwerpplan

Tijdens de raadpleging hebben 17 burgers, 22 organisaties, 6 adviesraden en 1 gewest hun mening gegeven over het voorontwerp van het FPDO. Hun adviezen werden opgedeeld in meer dan 650 opmerkingen en werden door de deskundigen van de werkgroep in juni en juli 2021 elektronisch verwerkt.

Alle adviezen werden ter beschikking gesteld van alle WG-deskundigen. Het ICDO-secretariaat heeft alle adviezen in de vorm van opmerkingen of wijzigingsvoorstellen verwerkt, met identificatie van de federale diensten die er mogelijk bij betrokken zijn. Het heeft de deskundigen van de federale diensten verzocht zich te uiten over de relevantie van de voorstellen en een weigerings- of wijzigingsgrond, een wijziging of nieuwe maatregelen voor te stellen om aan de verzoeken te voldoen.

Na veel bilaterale interacties tussen het ICDO-secretariaat en de deskundigen werd het document naar de plenaire vergadering van de ICDO verstuurd. De plenaire vergadering ging op 15 juli akkoord met de inhoud van het ontwerpplan. Het secretariaat heeft vervolgens de vertalingen voltooid, de concordantie tussen de talen gecontroleerd en het document gelay-out alvorens het aan de minister toe te zenden. Het voegde ook een begeleidende brief bij het ontwerpplan, waarin het uitlegde dat het niet mogelijk was op alle suggesties te reageren wegens de korte termijn die beschikbaar was om de raadplegingsadviezen te verwerken. De politieke beraadslagingen zouden derhalve tussen augustus en september 2021 kunnen plaatsvinden.

Nadat de federale regering het FPDO op 1 oktober 2021 goedkeurde, heeft het Federaal Instituut voor Duurzame Ontwikkeling de basis gelegd voor de uitvoering van de acties en de opvolgingsmechanismen ervoor binnen de ICDO. Het volgende activiteitenverslag van de ICDO zal dus verslag uitbrengen over de eerste uitgevoerde acties.

Tijdens de zomer heeft de werkgroep zich ook uitgesproken over de methodologie voor de opvolging van het plan en over de resultaten van de studie over de SMART-formulering van de SDG's in de Belgische context. Op verzoek van de minister werd binnen de ICDO een raadpleging van de federale administraties hierover gestart. Hun bijdrage werd in september aan de minister overgemaakt.

Interview met Cédric van de Walle,
voorzitter van de WG “Federale Strategie” van de ICDO

Hoe is de openbare raadpleging over het voorontwerp van FPDO tot stand gekomen?

De ICDO heeft beslist dat de openbare raadpleging tot doel had de kwaliteit van de voorstellen in het ontwerpplan te verbeteren, en niet om een grote bewustmakingscampagne te organiseren. Daarom heeft ze ervoor gekozen een raadpleging te organiseren die gericht was op een publiek met kennis van zaken.

De minister en de ICDO hebben dus een aantal adviesorganen en verenigingen uitgenodigd, vanuit een inclusief oogpunt, zodat bij de ontwikkeling van bepaalde maatregelen rekening kon worden gehouden met de potentieel kwetsbare groepen. Tegelijkertijd was de raadpleging voor iedereen toegankelijk, aangezien ze werd gepubliceerd op de website www.duurzameontwikkeling.be.

Hoe uiteenlopend waren de ontvangen bijdragen?

We hebben veel bijdragen ontvangen over de sociale dimensie van de acties van het ontwerpplan: de genderproblematiek, de integratie van personen met een handicap, de financiële toegang tot gezondheidszorg en justitie, de arbeidsomstandigheden etc. De economische aspecten kwamen tot uiting in voorstellen ter verbetering van de werking van de platformeconomie of van de strijd tegen geprogrammeerde veroudering. Voor de milieukwesties waren er opmerkingen over mobiliteit, biodiversiteit etc. Onze aandacht werd gevestigd op de gevolgen van de digitalisering voor de burger: negatieve milieueffecten en de digitale kloof. We ontvingen ook een aantal opmerkingen om de internationale dimensie van het ontwerpplan te versterken: de ontwikkelingshulp, de schuldenproblematiek voor ontwikkelingslanden, de mensenrechten, het internationaal handelsbeleid, en de deelname van België aan de internationale klimaatfondsen.

Hoe werden deze bijdragen in het FPDO-ontwikkelingsproces geïntegreerd?

Alle adviezen werden opgedeeld, zodat ze in bepaalde paragrafen of delen van het plan konden worden opgenomen. Helaas konden soms zeer algemene ideeën niet worden omgezet in concrete acties of maatregelen. Waar mogelijk werden wijzigingsvoorstellen opgesteld en door het ICDO-secretariaat aan de deskundigen van de federale overheidsdiensten voorgesteld. Zij kregen zeer weinig tijd om te reageren. Er vonden razendsnel bilaterale uitwisselingen plaats om te reageren op de bijna 650 opmerkingen die in overweging werden genomen. Sommige werden door de deskundigen afgewezen, andere konden op bijval

rekenen. Het proces werd verder bemoeilijkt doordat elk nieuw voorstel het akkoord van verschillende administraties vereiste vooraleer het kon worden opgenomen.

Zijn ze belangrijk geweest?

Het is jammer dat niet méér organisaties of burgers aan deze raadpleging hebben deelgenomen, maar de ontvangen bijdragen waren wel van een goed niveau. Dankzij deze bijdragen hebben we de kwaliteit van de inhoud van het plan kunnen verbeteren. Hierdoor zijn we vaak preciezer geweest in de formulering van de acties of hebben we beter ingespeeld op de verwachtingen van het maatschappelijk middenveld. Deze bijdragen hebben ook leemtes en zwakke punten in sommige hoofdstukken van het plan aan het licht gebracht. We zijn er niet in geslaagd deze zwakke punten in de inhoud van het plan zelf fundamenteel aan te pakken, maar ze vormen wel een input voor onze besprekingen over toekomstige werkzaamheden en ze bieden ons al een goede basis voor toekomstige acties.